

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

GIREIDI YA 12

TSHIVENDĀ LUAMBO LWA U ENGEDZA LWA U THOMA (FAL)

BAMMBIRI ĽA VHURARU (P3)

LARA 2025

MARAGA: 100

TSHIFHINGA: Awara 2½

Bammbiri ĩli ĩ na masiatari a 6.

NDAELA NA MAFHUNGOTHANGELI

1. Heli bammbiri li na KHETHEKANYO THARU:

KHETHEKANYO YA A: Maanea (50)
KHETHEKANYO YA B: Zwibveledzwa Zwiapfu zwa Vhudavhidzani (30)
KHETHEKANYO YA C: Zwibveledzwa Zwipufhi zwa Vhudavhidzani/
zwa Tsumbedzi/zwa Mafhungo (20)

2. Fhindulani mbudziso NTHIHI u bva kha khethekanyo INWE na INWE.

3. Nwalani nga luambo lune na khou lingwa ngalwo.

4. Thomani khethekanyo INWE na INWE kha siatari LISWA.

5. Ni fanela u pulana (tsumbo: mapa wa muhumbulo/nyolo/tshati ya nyelelo/maipfi a re khii na zwiinwe), u vhalulula na u sedzulusa mushumo wanu. Pulane yanu i tea u RANGELA maanea.

6. U pulana hothe hu tea u sumbedzwa nga u ralo. Ni eletshedzwa u thutha pulane yothe nga u tala mutalo u budekanyaho khayoy.

7. Ni eletshedzwa lwa tshothe uri ni shumise ndangatshifhinga iyi yo anganywaho:

KHETHEKANYO YA A: Henefha kha minetse ya 80
KHETHEKANYO YA B: Henefha kha minetse ya 40
KHETHEKANYO YA C: Henefha kha minetse ya 30

8. Nomborani phindulo dzanu sa zwe thoho dza nomboriswa zwone kha bammbiri la mbudziso.

9. Nani phindulo INWE na INWE thoho yo teaho.

10. Musi ni tshi vhala tshivhalo tsha maipfi, maipfi a re kha thoho ye na nanga ha tei u katelwa kha itsho tshivhalo.

11. Nwalani nga vhudele nahone zwi no vhalea.

KHETHEKANYO YA A: MAANEA**MBUDZISO 1**

Fhindulani mbudziso NTHIHI kha dza malo dzi tevhelaho. Vhulapfu ha phindulo yau vhu vhe maipfi a u bva kha 250 u ya kha 300.

- 1.1 Zwine nda toda u swikelela ndi saathu fhedza minwaha ya 25 ... [50]
- 1.2 Ndo ri u zwi vhona nda dzhenwa nga nyofho. [50]
- 1.3 Zwo nthusa nge nda thetshelesa tsivhudzo na ndayo dzawe. [50]
- 1.4 Feisibugu yo disa dakalo zwililo. [50]
- 1.5 U gudela mishumo ya zwanda ndi zwa ndeme u fhirisa u vha na digirii. Tatani. [50]

Nangani tshifanyiso tshithihi kha zwi tevhelaho ni niwale ngatsho maanea ane na do disikela thoho. Nwalani nomboro ya mbudziso (1.6, 1.7 KANA 1.8).

PFESESANI: Hu tea u vha na vhushaka vhukati ha maanea anu na tshifanyiso tshe na nanga.

1.6

[Tshi bva kha www.blackandwhiteimages]

[50]

1.7

[Tshi bva kha www.blackandwhite images]

[50]

1.8

[Tshi bva kha www.blackandwhite images]

[50]

THANGANYELO YA KHETHEKANYO YA A:

50

KHETHEKANYO YA B: ZWIBVELEDZWA ZWILAPFU ZWA VHUDAVHIDZANI**MBUDZISO 2**

Fhindulani mbudziso NTHIHI kha nna dzi tevhelaho. Vhulapfu ha phindulo yaṅu vhu vhe maipfi a u bva kha 120 u ya kha 150.

2.1 VHURIFHI HA INIFOMALA

Muṭa wa haṅu u ḁo fara lwendo lwa u ya Kruger National Park nga holodei dza Nyendavhusiku. Inwi no vha humbela uri khonani yaṅu a vhe tshipiḁa tsha lwendo ulwo vha ni tendela.

Ṇwalelani khonani yaṅu luṅwalo lwa u mu humbela uri ni fare lwendo ulwo nae.

[30]**2.2 ADZHENDA NA MAAMBIWA A MUṬANGANO**

Ho vha na muṭangano wa vhadzulapo vha tshi khou amba nga ha ṭhahelelo ya maḁi, we na vha tshipiḁa tshawo.

Ṇwalani adzhenda na maambiwa a muṭangano uyo.

[30]**2.3 MUFHINDULANO**

Mpho o dzhia bugu ya Nthatheni ya metse a so ngo humbela zwa ita uri muṅe wa bugu a si kone u ṅwala tshuṅwahaya yawe.

Ṇwalani mufhindulano we wa vha hone vhukati ha Mpho na Nthatheni.

[30]**2.4 TSHIPITSHI TSHA FOMALA**

Tshikoloni tshine na dzhena khatsho hu ḁo vha na vhuṭambo ha u tuṭuwedza vhagudiswa vha gireidi ya 12 vhane vha khou ya u ṅwala mulingo wa mafheloni a ṅwaha. Sa murangaphanda wa dzangano la vhagudiswa no humbelwa u ṅwala tshipitshi.

Ṇwalani tshipitshi tshine na ḁo vhala ḁuvha la vhuṭambo uho.

[30]**ṬHANGANYELO YA KHETHEKANYO YA B: 30**

**KHETHEKANYO YA C: ZWIBVELEDZWA ZWIPFUFHI ZWA VHUDAVHIDZANI/
ZWA TSUMBEDZI/ZWA MAFHUNGO**

MBUDZISO 3

Fhindulani mbudziso NTHIHI kha tharu dzi tevhelaho. Vhulapfu ha phindulo yaṅu vhu tea u vha maipfi a u bva kha 80 u ya kha 100.

3.1 GARATA YA THAMBO

Mukomana waṅu u ḍo vha na munyanya wa mbingano minwedzi miraru i ḍaho. Muṭa u ni ḍivhela u vha na vhukoni ha u bveledza garaṭa.

Nwalani garaṭa ya thambo ya munyanya uyo.

[20]

3.2 DAYARI

Vha magudedzi o fhambanaho vho ḍa tshikoloni tsha haṅu lwa maḍuvha maṭanu vha tshi khou eletshedza vhagudiswa nga ha mabuḍo.

Nwalani dayari ya maḍuvha maṭanu a musu vha magudedzi vha afho tshikoloni tshaṅu.

[20]

3.3 MASIA

Hu na muthu ane a khou tea u ḍisa zwiambaro zwe na hoda kha ḷinwe ḷa mavhengele muḍini wa haṅu.

Inwi laedzani muthu uyo ane a khou ḍisa izwo zwiambaro muḍini wa haṅu ni tshi shumisa masia na zwiṅwe zwiimiswa zwo fhambanaho.

[20]

THANGANYELO YA KHETHEKANYO YA C:	20
MARAGAGUTE:	100